

REFERAT FRA DOMMERKONFERANSE FOR SHIBA 5/3-2011

“The essence of the Japanese Shiba is quite ineffable... like translating and paraphrasing an ancient haiku into English... or describing the knowing glint in your Shiba’s deep brown eyes. In the Japanese Shiba there is a purity, a nobility, an essence that is remarkably perfect, remarkably Japanese. Like a tiny sculpture or painting rendered by a skilled Asian craftsman, like an impeccably pruned bonsai tree cultivated by a Japanese gardener, so too is the miniature Japanese wonder we call Shiba Inu.”

Andrew De Prisco

Alle nordiske dommere var invitert til konferansen, og det var påmeldt dommere fra Norge, Sverige og Danmark, i tillegg til en observatør fra den tyske shibaklubben. Noen meldte forfall.

De som deltok på konferansen var: Helle Røschard, Terje Lindstrøm, Annette Bystrup, Hanne Laine Jenssen, Åge Gjetnes, Espen Engh, Elin Normannseth, Lisbet Campbell, Eli-Marie Klepp, Britt Nyberg, Eivind Mjærum og Christen Lang. Fra Norsk shiba klubb stilte 5 medlemmer fra styret.

Konferansen ble åpnet av Torstein Gleditsch, leder av NSK. Han ga ordet videre til Christen Lang, som ledet konferansen resten av dagen.

Grunnlaget for innholdet i konferansen var klubbens rasekompendium fra 2009. Dette kompendiet ligger tilgjengelig for alle på klubbens hjemmeside. I tillegg til gjennomgang av kompendiet ble det vist bilder fra et seminar laget av The National Shiba Club of America. Deltakerne gjorde også egne vurderinger av fremviste hunder, og vurderingene ble gjennomgått i plenum. Her kom Christen Lang og Eivind Mjærum med utfyllende kommentarer til den enkelte hunds fortrinn. Det var god tid til diskusjoner og spørsmål underveis.

VIKTIG Å TENKE PÅ NÅR DU SKAL DØMME SHIBA:

Helhetsinntrykket av en shiba skal være en moderat hund i balanse, uten noen form for overdrivelser. For å gi et korrekt inntrykk skal kjønnspreget være veldig tydelig. Det er viktig å ha forståelsen av japansk kultur og rasens historie når man dømmer.

Et emne som ble viet mye tid, flere ganger, var "shibaens sjel". Klubben fremhever hvor viktig dette er for rasen, men samtidig så er dette veldig vanskelig å forklare med ord. Japanerne selv beskriver shibaens mentalitet med tre ord:

KAN-I Mot, tapperhet og dristighet kombinert med fatning og mental styrke. En shiba vil forsvare sitt territorium mot ukjente, men dette må ikke forveksles med aggresjon. På samme måte som en shiba vil unngå å starte en slåsskamp, men gjerne korrigerer en hund med dårlig oppførsel.

RYOSEI Godt lynne med majestetisk holdning. En shiba er trofast, lojal og lydige mot sin eier, så lenge det ikke strider mot shibaens kan-i.

SOBOKU Naturlig skjønnhet med elegant og verdig livslust. En shiba trenger ikke børstes og styles for å være vakker.

Det er viktig å ikke unnskyldes skyhet og redsel med at det er en del av den ønskede mentaliteten. Den kan være avventende og tilbakeholden, men den skal ikke være sky eller redd. Den trenger ikke like å bli behandlet på bordet, men den skal tolerere det.

Vi i vesten setter pris på showete hunder, men i følge den japanske tradisjonen anses slik oppførsel for ubehøvlet og lite elegant. Flere burde lære å sette pris på den naturlige, rolige skjønnheten i en utmerket shiba.

Videre ble det bemerket fra deltakerne at det var mye som ikke var tatt med i rasens standard. Dette skyldes at standarden er laget ut fra standarden til "Den Japanske hunden", der alle de japanske spisshundrasene inngår. Det er ofte bare detaljer som haler, farger og størrelser som skiller rasene. I tillegg er det mye som japanerne anser som selvsagt, som dessverre ikke nevnes i standarden. (Dette gjelder også for de øvrige japanske spisshundrasene)

Christen fortalte også om hvordan en japansk shibautstilling foregår, og hva japanske dommere vektlegger når de dømmer.

Vi ser ofte at japanske vinnere har en noe steilere front enn nordiske dommere er utdannet til å "akseptere". En front med steil overarm/skulder sees ganske ofte, og er en feil som ikke vektlegges tungt i Japan. Og siden vi får vårt avlsmateriale fra Japan, kan vi ikke i Norge plutselig få frem hunder som har gode vinkler i skulder og overarm. Da er det en alvorligere feil hvis fronten er for smal eller for bred.

En annen viktig forskjell er måten hundene presenteres på i Japan; Der skal hundene stå fritt og vise seg selv, mens eier står et par skritt bak hunden. Det er ikke akseptert med aktiv handling av hundene, siden hundens utstråling og karakter skal være så sterk at hunden ikke trenger noen støtte fra handleren.

I Japan teller uttrykk og de indre kvalitetene mer enn konstruksjon og bevegelse.

Det var også en del spørsmål om farger og hva som er tillatt. Shibaen kan ha hvite strømper, på forbeina opp til albuen og på bakbeina opp til hasen. Helhvitt ansikt kan finnes hos eldre hunder, men hos andre er dette en alvorlig feil. Det er også ønskelig at fargen på snuteryggen går helt ut til nesebrusken. Små bliss på snuteryggen er en alvorlig feil. Japanerne signaliserer også at det må passes på at helhvite bryst ikke brer seg utover brystet og bakover på skuldrene.

Det er viktig å merke seg at urajiroen kan være forskjellig hos de ulike fargene. Hos black&tan og sesam er det veldig sjelden med helhvite bryst. De skal uansett ha godt synlige falke i brystet.

Den vanligste halen hos shiba i Norge er en krøllet hale, som gjerne slipper gjennom litt luft, båret til den ene siden. Dette er godkjent hale. I Japan anses sabelformet hale som den optimale halen. Men den er veldig sjelden, også i Japan. På en stor shibautstilling i Japan, med ca 800 påmeldte, trenger man ikke se mer enn en, kanskje to slike haler. Noen shibaer i Norge har en åpen hale som bæres fremover ryggen. Dette er også en godkjent hale. Det største problemet med haler i Norge er at mange er for lavt ansatt. Dette er en større feil enn selve krøllen på halen. Det er også viktig at halen er så lang at den rekke nesten ned til haseleddet. En dobbelkrøllet hale vil mangle den nødvendige elastiteten som kreves for at halen skal kunne ruller ut og brukes som et "ror" i høy fart.

I Japan er det også veldig viktig med hundens haleføring. En shiba som står eller går med hengende hale blir ikke premiært. Halen er en viktig del av sjelens speil, og en hund som ikke bærer halen stolt, har ikke de ønskede indre kvaliteter.

Et problem vi dessverre av og til ser med nordiske dommere, er at de gjør sine endelige valg og plasseringer ut fra hvilken hund som kan løpe fortest og med størst mulige bevegelser. En shiba skal selvfølgelig ha gode, rasetyperiske bevegelser, men det er ikke bevegelsene dommeren skal avgjøre bedømmelsen på. Det er de rasetyperiske detaljene som gjør en shiba til en shiba, og det er disse som skal avgjøre hvem som er best.

Shibaen er en rase i rask vekst. Gode dommere er viktig for å beholde og forbedre kvaliteten på bestanden i Norge. Det er viktig med tilbakemelding på avlen, slik at oppdretterne holder fokus på å forbedre sitt avlsmateriale og for at rasen skal forbli mest mulig homogen. Noen eiere synes det er vanskelig å avgjøre kvaliteten på egen hund, og dommerne er derfor viktig for å gi klare og presise vurderinger av de hunder som kommer til bedømming.

Vi har valgt en japansk hund og da bør vi respektere japanernes ønsker for rasen, og vi håper konferansen og referatet kan være til hjelp også for de dommerne som ikke var med oss.

ET UTVALG AV GODE KOMMENTARER FRA DELTAKERNE:

Dommerne takker for påfyll av mye mer informasjon enn det som står i standarden. Standarden klarer ikke å beskrive det som er det mest essensielle, men det er standarden dommeren skal jobbe ut fra. Det er veldig viktig at utfyllende informasjon kommer dommere i hende så tidlig som mulig. Standarden burde vært mer utfyllende særlig i forhold til tillatte hvite/krem-markeringer og begrepet "sjel".

Shibaens sjel er noe folk må ha en forståelse for, den kan ikke beskrives, og de dommere og eiere som ikke har denne forståelsen, burde ikke holde på med shiba.

Klubbens materiell er flott. Men noe som overhode ikke kan beskrives i materiell eller i det som blir sagt, er noe av det som er det mest essensielle med denne rasen, som man bare kan ha en feeling for, en forståelse og ydmykhet overfor, viktigheten av "sjelen".

Det har vært flott med fremvisning av hunder av høy kvalitet. Som dommer kan man få se hunder av blandet kvalitet, og det er derfor nyttig å ha blitt presentert for hunder av høy kvalitet på en dommerkonferanse.

KAVALKADE OVER BHK OG BTK VED SHIBASPEIALEN 2010:

BIR,
1BHK

2BHK

BIM,
1BTK

4BHK

2BTK

3BTK

4BTK

KORT OM SHIBA:

Shibaen er en gammel rase med et bredt bruksområde. Den er opprinnelig en jakthund, og flere norske shibaer er jakt- og ettersøkshunder. Men stort sett holdes den som familiehund.

Helhetsinntrykk: Idealet er en velbalansert hund, som gir et harmonisk helhetsinntrykk uten noen overdrivelse. Japanerne ønsker en hund som utstråler stolthet og en naturlig skjønnhet. Kjønnspreget skal være meget tydelig.

Nippovinnende hann

Nippovinnende tise

Tise med korrekte proporsjoner

Viktige proporsjoner: Proporsjonene skal være 10:11. Men i Japan ser vi ofte høyt premierte hunder som er noe lengre enn dette idealet. Brysthøyden er 45-50 prosent av mankehøyden. Verken for høystilte eller for lavstilte hunder er ønskelig.

Hodet: En bred og flat skalle er ønskelig. Verken for markert eller for flat stopp er ønskelig. Men vær oppmerksom på at det er tillatt med en viss variasjon, da dette er historisk betinget ut fra de forskjellige typene som ble samlet inn da rasen ble etablert etter annen verdenskrig. Snipete snuteparti er ikke ønskelig. Underkjeven skal være godt utviklet. Verken for langt eller for kort snuteparti er ønskelig. Leppene skal være stramme, og leppefold er meget uønsket. Godt utviklede kinn er et av rasens særtrekk. Rynkete panne er ikke ønskelig.

Markert stopp

Noe mindre markert stopp

Hannhund med godt snuteparti, stramme lepper og god underkjeve

Bitt: En Shiba skal ha saksebitt og fullt tannsett. I Japan er man meget streng med tannmangel. Kun fulltannede hunder kan få "Excellent" i Japan. I Norden har vi ikke anledning til å være like strenge som i Japan, på grunn av et begrenset antall individer innen rasen. Derfor kan vi akseptere mangel av P1 eller P2 (*premolar*). Vi ønsker at dommeren noterer antall manglende tenner på hundens kritikkskjema. Overbitt, underbitt og mangel av molarer er en alvorlig feil.

Øyne: Øyenåpningens form er viktig for å gi rasen det rette asiatiske uttrykket. Den skal være lett triangel-formet og skråstilt.

Ører: Ørestillingen er karakteristisk for rasen: Ørene har en noe fremover-rettet stilling som følger nakkebuen. Sett forfra skal ørespissen verken peke utover eller innover og den skal være lett avrundet og ikke for spiss. Det skal være bredde mellom ørene, de må ikke stå for tett sammen. Ørene skal ikke være lavt ansatte. De skal ikke være for små eller for store, og må stå i forhold til hodets øvrige proporsjoner.

Tispe med godt kjønnspreg, vakre øyne og korrekte ører. Det er god avstand mellom ørene sett i forhold til øynene.

Lavt ansatte ører. Ørene skal ikke stikke utenfor linjen på hodet slik som her.

Ukorrekt ørefasong. Disse ørene har ikke den korrekte trekantede fasongen, de er for smale ved basen

Ukorrekt ørefasong. Her er den ytre linjen på øret rett der den skal være buet (konveks)

For høyt ansatt. Disse ørene er satt for høyt på hodet, og som konsekvens av dette, er de også for tett ansatt

Hals: En kraftig, middels lang hals er ønskelig. Halsen må ikke være tynn og lang, eller for kort, slik at det ser ut som om hodet sitter på skuldrene.

Vinkler: Shiba er en moderat vinklet hund. Den skal verken være for steil eller ha for mye vinkler bak.

Tispe med passe moderate vinkler foran og bak

Tegning av en rød tispe.

Tegning av "black and tan" hann

En korrekt, moderat vinklet Shiba-hann

Hale: Høyt ansatt, kraftig, båret tett ringlet eller i en sigdformet bue over ryggen. Den skal være så lang at halsespissen når nesten til haseleddene. Haleansettingen hos Shiba er viktig. Halen må ikke være for lavt ansatt. For kort hale er en feil hos shiba.

Vær oppmerksom på at det er forskjell på FCIs standard og den japanske *NIPPO*-standarden når det gjelder beskrivelse av halen hos Shiba. Sitat fra FCI standarden for Shiba:

Tegningen viser en korrekt hale og korrekt haleansats.

”båret tett ringlet eller i en sigdformet bue”. I Nippos standard gjelder denne formuleringen for rasen *Akita*, og det fremgår tydelig i Nippo-standarden at det er ønskelig med åpen hale for Shiba. Når det gjelder haleformen, mener vi at betegnelsen ”sabelformet” beskriver haleformen bedre enn ”sigdformet”, som brukes i FCI-standard. En sabel har en åpen bue og en sigd har en meget krum, lukket bue. I meget sjeldne tilfeller, også i Japan, ser vi hunder med en åpen sabelformet hale.

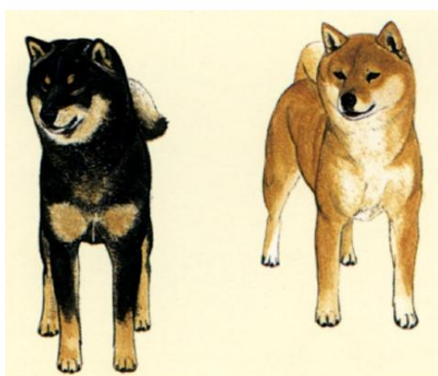

Tegning av Shiba med sabelformet hale. Haleformen er korrekt og meget ettertraktet i Japan. Haleformen forekommer svært sjelden.

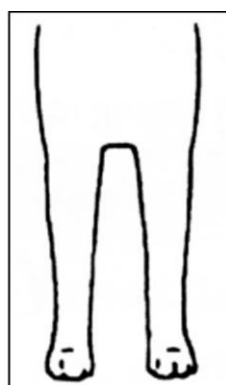
Forlemmer og front: Idealet er moderat skråstilte, albueene ligger tett inntil kroppen. Rette ben sett forfra. Men i Japan ser vi høyt premierte hunder med steil skulder og overarm. Dette er ikke ønskelig, men skal ikke bedømmes som en alvorlig feil. For brede fronter, utvidne albuer, og hunder som tår inn i front er ikke ønskelig. For smale fronter eller franskstilte (utvidne) poter er heller ikke ønskelig. Man må skille på om feil i fronten skyldes steil overarm/skulder eller selve fronten og feil i albueene. Steil overarm/skulder er ikke en så alvorlig feil som smal eller bred front med utovervridde albuer. Mellomhånden er en smule skrå med en vinkel på 10 til 15 grader.

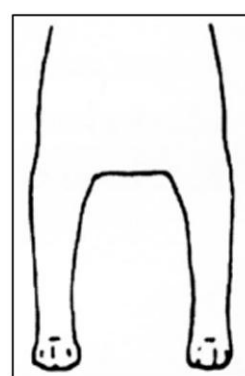
Korrekt front

Hann og tisper med korrekt front

FEIL: For smal

FEIL: For bred

Baklemmer: Lange overlår. Korte, men velutviklede underlår. Kraftige og sterke haser. Shiba er en moderat vinklet hund. Den skal verken være for steil, eller ha for mye vinkler bak.

Poter: Potene skal være små og godt samlet. Flate eller langstrakte – også kalt harepoter - er feil. En shiba med tillatte hvite sokker har ofte lyse klør. Det er ikke en feil selv om mørk farge er ønskelig.

Bevegelser: En moderat vinklet shiba har lette og spenstige bevegelser tilpasset dette. Trippende bakbensaksjon er ikke ønskelig. I Japan legges det lite vekt på bevegelsene.

Pels: En utstående ytterpels med harde og rette dekkhår er viktig. Pelsen må ikke være for kort eller bløt. Underullen er myk og tett. Pelsen på halen noe lang og utstående. Langhårete hunder kan forekomme, men dette er en meget alvorlig feil hos shiba og disse hundene skal ikke premieres.

Farger: Shibaen kan ha følgende farger: Rød, sesam og black&tan. Alle farger er likeverdige, men alle farger skal ha korrekte markeringer for sin farge.

Alle farger skal ha URAJIRO; Det vil si kremfargede tegninger i pelsen: På siden av snuten, på kinnene og på haken, på undersiden av kjeven, strupen og nakken, på brystet og maven / under buken, på undersiden av halen og på innsiden av bena. Urajiro er betegnelsen på de kremfargede tegningene. De skiller seg fra hvite tegninger i pelsen. Urajiro er et av Shibaens særtrekk. Det er viktig for Shibaens helhetsinntrykk at den har en

god urajiro og god kontrast mellom hovedfargen og de kremhvite tegningene. Sesam og black&tan har noen avvik: De har sjelden urajiro på hele brystet eller buken.

Shibaer kan ha hvite sokker til albue og knærne, og hvit hale spiss. Irsk markering, som for eksempel hvitt merke på baksiden av nakken eller en stripe i pannen eller på snuten er ikke akseptabelt. Disse betraktes som meget store feil.

Foto t.v. viser en "black and tan"-tisper med de tillatte hvite strømpene på frambena opp

til albuen, og på bakbena opp til hasen. Dette er tillatt, men ikke ønskelig. Det gjelder spesielt for "black and tan"-hundene, fordi slike hvite strømper vil dekke det området som skal være tan-farget. Slike hvite sokker vil gi hunden et sort og hvitt helhetsuttrykk, noe som ikke er ønsket. Sorte eller røde prikker i de hvite strømpene er ikke ønskelig, men det er ikke feil.

RØD	SESAM	BLACK & TAN
		
<p>En korrekt rød Shiba skal ha en orangerød (appelsinrød) farge. Den skal ikke være brun eller beige. En noe lysere hund er tillatt, men en intens rød farge er å foretrekke.</p> <p>Sort maske sees av og til hos valper, men den forandrer seg når hunden vokser, og skal ikke finnes hos den voksne hunden. Det er en alvorlig feil på en voksen, rød eller sesam hund.</p> <p>Noen sorte dekkhår hos en ellers rød hund er tillatt. Hvit maske hos en ung rød hund er ikke ønskelig. En noe avbleket farge på snute er dog tillatt hos en gammel hund.</p> <p>Hvit haletipp er tillatt. Sort haletupp er ikke ønskelig hos en rød hund, men det er ingen stor feil. Vi ser ofte dette hos røde hunder med en del sorte hår i</p>	<p>Det er rød sesam som gjelder for Shiba. En korrekt sesam shiba har en rød eller grå underpels og sorte dekkhår fra pannen til halen, unntatt på snuten, på forbena opp til albuen og på bakbena opp til hasen. Den skal ha urajiro som hos en helt rød hund, men den har ofte en del sorte hår på halsen. Hvit haletipp er tillatt.</p> <p>Sort sadel må ikke forekomme, det er en alvorlig feil. De sorte hårene skal være jevnt fordelt.</p> <p>Spesielt for sesam er de sorte hårene i pannen som gir det rette uttrykket hos en sesamfarget shiba. Sesam skal ha rød snute og rød farge på frambena opp til albuen, og på bakbena opp til hasen.</p>	<p>Dette er egentlig en "tri-colour"-hund på grunn av de kremhvite tegningene (<i>Urajiro</i>), som alle fargevariantene må ha. I Japan kalles fargen bare sort. Tan-fargen (intens rød farge, ikke brun eller beige) skal finnes: På siden av snuten, som to merker over øynene; Japanerne kaller disse merkene for dobbeltøyne, og på innsiden av ørene, på frembena fra poten og et stykke oppover mellom-hånden, på bakbena fra poten opp til hasen. Tan-farge kan også finnes på undersiden av halen et stykke mot halespissen. Hvit haletipp er tillatt.</p> <p>Den sorte pelsen skal ha et rødsjær (rust), og må ikke være blåsort. Underpelsen skal skimtes gjennom overpelsen, spesielt på hals og nakke og den er enten rød eller grå. Dette ser vi hvis vi fører en hånd mot hårene.</p> <p>Tegningene må være klare, og det er viktig med den rette balansen mellom fargene hos en sort hund. Den må verken gi et for</p>

<p>pelsen. Noen sorte hår på kroppen er tillatt hos en ellers rød hund. Disse hundene er ikke sesam, de regnes som røde i Japan.</p>		<p>helsort (mørkt/grumsete) helhetsinntrykk, eller være for utflytende i tegningene.</p> <p>Hunden skal heller ikke gi et sort-hvitt eller sort-tan inntrykk. Sorte hunder har som regel en eller to kremhvite tegninger i brystet som likner en falk, og er mer eller mindre hvite på buken.</p>
		

Størrelse: Mankehøyden for hannhund er 40 cm og for tisper 37 cm. Det aksepteres et avvik på +/- 1,5 cm. Hos en godt proporsjonert hund kan man akseptere litt større avvik i størrelsen. Proporsjoner er viktigere enn selve høydemålet.

Feil: Skyhet, manglende kjønnspreg, bittfeil (over- eller underbitt), tannbortfall

Feilene nevnt ovenfor er å anse som alvorlige feil. Ytterligere feil kan forekomme hos rasen. Idealet er en fulltannet hund. Mangel av 1 premolar 1 P1 eller P2 bør det ikke trekkes for. Men det bør trekkes en premiegrad for mangel av flere enn 4 premolarer. En langhåret pels kan forekomme og det er en alvorlig feil. En hund med slik pels kan ikke premieres. Helhvite (dvs kremfargede) hunder kan heller ikke premieres. Leverfarget eller lys farge på nesebrusken er en alvorlig feil. En hund med denne fargen på nesebrusken vil ikke kunne få excellent i Japan.

Diskvalifiserende feil: Testikkelmangel, aggressivitet, ikke stående ører, hengende eller kort hale

